

Regionsudvalgets udtalelse om »Rapport fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Udvikling af et europæisk iværksættersamfund Unionens foranstaltninger til fordel for de små og mellemstore virksomheder (SMV'er)«

(2002/C 107/20)

REGIONSUDVALGET har —

under henvisning til Rapport fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Udvikling af et europæisk iværksættersamfund — Unionens foranstaltninger til fordel for de små og mellemstore virksomheder (SMV'er)« (KOM(2001) 98 endelig),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 1. marts 2001 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse herom,

under henvisning til formandens beslutning af 28. marts 2001 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalg 6 »Beskæftigelse, Økonomisk Politik, Det Indre Marked, Industri, SMV»,

under henvisning til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Stockholm om yderligere politiske tiltag med henblik på at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden,

under henvisning til sin udtalelse om Rapport fra taskforcen for forenkling af erhvervsklimaet (BEST) og Kommissionens meddelelse »Fremme af iværksætterånden og konkurrenceevnen — Kommissionens reaktion på rapporten fra taskforcen for forenkling af erhvervsklimaet (BEST) og anbefalingerne heri« (CdR 387/98 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse »Europæisk erhvervslivs konkurrenceevne i den globale økonomi — Forslag til styrkelse af erhvervslivets konkurrenceevne« (CdR 134/1999 fin) ⁽²⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen »Udfordringer for erhvervspolitikken i den videnbaserede økonomi« og »Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om et flerårigt program til fremme af initiativ og iværksætterånd« (2001-2005) (CdR 185/2000 fin) ⁽³⁾,

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens meddelelse »Innovation i en videnbaseret økonomi« (CdR 468/2000 fin) ⁽⁴⁾,

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 199/2001 rev. 2), som blev vedtaget enstemmigt af Underudvalg 6 den 28. september 2001 med Luc Van Den Brande (B/PPE), Senator, medlem af Det Flamske Parlament, som ordfører, og,

og ud fra den betragtning, at de små og mellemstore virksomheder er af vital betydning for den økonomiske vækst og beskæftigelsen både i EU og i ansøgerlandene, hvorfor politikken på diverse områder bør evalueres med henblik på dens konsekvenser for de små og mellemstore virksomheder —

på den 41. plenarforsamling den 14.-15. november 2001 (mødet den 14. november) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

1. Regionsudvalgets synspunkter

1.1. Regionsudvalget påskønner Kommissionens bestræbelser for at opstille en oversigt over foranstaltningerne til gavn for SMV. Kommissionens rapport indeholder en god og detaljeret oversigt over alle EU-foranstaltninger til støtte for

SMV. Regionsudvalget benytter lejligheden til at formulere en række henstillinger, ikke alene vedrørende Kommissionens rapport, men også vedrørende EU's SMV-politik i almindelighed.

1.2. SMV-politikken rummer økonomiske, sociale, regionale og andre aspekter. SMV-politikken kan derfor ikke betragtes løsrivet fra andre politikker, herunder navnlig erhvervspolitikken i bredere forstand. De er komplementære størrelser. Således må SMV f.eks. indtage en fremtrædende plads i politikken til udvikling af den videnbaserede økonomi og til støtte for de højteknologiske sektorer.

⁽¹⁾ EFT C 293 af 13.10.1999, s. 48.

⁽²⁾ EFT C 57 af 29.2.2000, s. 23.

⁽³⁾ EFT C 22 af 24.1.2001, s. 10.

⁽⁴⁾ EFT C 253 af 12.9.2001, s. 20.

1.3. Dog er det ikke altid lige let at udlede af rapporten, om de anførte foranstaltninger sigter mod en generel forbedring af erhvervsklimaet, eller om der er tale om en politik til udvikling og fremme af små og mellemstore virksomheder. Måske fordi SMV's særlige karakter ikke altid erkendes tilstrækkeligt i EU's erhvervspolitik, giver rapporten ikke i alle tilfælde de nødvendige oplysninger om den førte politiks konsekvenser for SMV.

1.4. Kommissionen lægger med rette vægt på, at talrige små og mellemstore virksomheder skaber innovationer til gavn for økonomien. Men SMV's betydning for den europæiske økonomi er større end det. Også virksomheder i de mere traditionelle sektorer er i stand til at skabe arbejdspladser, særlig for lavere uddannede, der ikke har en chance i den højteknologiske sektor. Det kan ske på mange måder, f.eks. via erhvervsdrivende foreninger.

1.5. Kommissionens rapport er et nyttigt redskab til at foretage en grundig og samtidig kritisk evaluering af EU's erhvervs- og SMV-politik og til i givet fald at foreslå ændringer. Regionsudvalget har i sin udtalelse nødtvunget begrænset antallet af temaer, men vil dog også se på Kommissionens fremtidige strategi for hele erhvervslivet (som ændret efter topmødet i Lissabon) og på konsekvenserne af udvidelsen. Regionsudvalget koncentrerer sine henstillinger om fire temaer: enkelhed og gennemsigtighed, samråd og dialog med SMV-sektoren, SMV og EU's udvidelse og endelig SMV og den regionale økonomi.

1.6. I den forbindelse skal det påpeges, at det ville højne rapportens kvalitet, hvis den indeholdt mere konkrete konklusioner om den fremtidige SMV-politik. Regionsudvalget forventer, at den bebudede meddelelse om den ny økonomis følger for erhvervspolitikken vil kaste lys over dette spørgsmål.

2. Regionsudvalgets henstillinger

2.1. Enkelhed og gennemsigtighed

2.1.1. De små og mellemstore virksomheders udvikling hindres ofte af mangel på ét entydigt — virksomhedsvenligt og decentraliseret — kontaktsted (one shop-ordning). Det kunne undersøges, om Euro Info Centrene (EIC) er egnede til formålet. Selv uden at skulle bane sig vej gennem den komplicerede EU-lovgivning og de relevante støtteforanstaltninger har de små virksomheder utvivlsomt problemer nok. Regionsudvalget gør også opmærksom på, at one shop-ordningens effektivitet kan øges ved at fremme anvendelsen af avancerede, men brugervenlige kommunikationsteknikker. Ved at anvende disse teknikker må det også kunne lade sig gøre at følge en sags vandring, så virksomheden til stadighed

kan vide, hvilken administrativ enhed der har sagen under behandling.

2.1.2. De regionale og lokale myndigheder har i kraft af deres nærhed et udmærket kendskab til SMV-sektoren. De kan stille egnede rammer til rådighed for kanalisering af information om administrative forpligtelser og støtteforanstaltninger. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at undersøge mulighederne for i højere grad at inddrage de lokale og regionale myndigheder i forbindelse med Euro Info Centrene virke og med andre EU-initiativer.

2.1.3. Mange af de initiativer og foranstaltninger, der er omtalt i rapporten, leverer uden tvivl et positivt bidrag til det almindelige erhvervsklima i EU, men det er et spørgsmål, om der ikke er risiko for overlapninger, og om foranstaltningerne altid når den rette målgruppe. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at se på foranstaltningerne ud fra virksomhedsledernes synspunkt og huske på, at de i deres virksomhed skal komme til rette med store informationsmængder og dagligt skal kunne træffe beslutninger på kort tid. Det tilsiger, at Kommissionen bør gøre alvor af at gøre de mange støtteforanstaltninger enklere og mere gennemsigtige og at lette adgangen til finansieringsinstrumenterne for SMV. På den måde vil SMV-politikken effektivitet og udbytte uden tvivl blive stærkt forøget.

2.1.4. Kommissionen må overveje, om der ikke er behov for bedre koordinering af de forskellige støtteinitiativer og for at reducere deres antal. Det må kunne lade sig gøre, eftersom hele erhvervspolitikken styres og koordineres af et generaldirektorat.

2.1.5. Hvis der sikres større enkelhed og gennemsigtighed, og hvis antallet af initiativer reduceres, kan også evalueringen af de trufne foranstaltninger forenkles og gøres mere gennemsigtig. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til i forbindelse med denne evaluering at lægge stor vægt på effektiviteten i forhold til SMV.

2.1.6. Ofte benytter små og mellemstore virksomheder sig i forbindelse med deres kontakter med myndighederne af formidlende rådgivnings- og bistandsorganer. For at nå den endelige målgruppe — nemlig dem, der driver små og mellemstore virksomheder — er det derfor hensigtsmæssigt, at Kommissionen stiller klar og ajourført information om SMV-politikken til rådighed for disse formidlende organer. De kan så sørge for, at informationen til den enkelte virksomhedsleder er fyldestgørende og ajourført.

2.1.7. Kommissionen må sørge for, at SMV's som oftest begrænsede administrative kapacitet ikke stiller dem ringere i konkurrencen. Dette gælder navnlig i forbindelse med offentlige indkøb. Regionsudvalget opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at forenkle EU-procedurene.

2.2. Samråd og dialog med SMV-sektoren

2.2.1. Der er stor uensartethed blandt de små og mellemstore virksomheder, både med hensyn til sektorer og med hensyn til størrelse. Hver kategori har sine særlige kendetegn, som der må tages hensyn til ved udformningen af politikken. Således synes f.eks. de fleste foranstaltninger til fremme af innovation og højteknologi først og fremmest at tage sigte på mellemstore virksomheder. Men der må også tages hensyn til de små virksomheder i EU's erhvervs politik. Også de sørger for innovation og nye arbejdspladser.

2.2.2. Kommissionen har tradition for samråd med de europæiske SMV-organisationer. De bliver rådspurgt i forbindelse med nye lovgivningsinitiativer inden for SMV-sektoren. Regionsudvalget finder, at denne tradition bør styrkes, så den kommer til at udgøre en del af den europæiske virksomhedskultur. Men ud over arbejdsgiverne og de selvstændige må også arbejdstagerne i sektoren til stadighed inddrages i samrådet.

2.2.3. Ofte har forslag og foranstaltninger fra andre politiske områder konsekvenser for SMV, specielt ved at forøge de administrative forpligtelser. Det gælder f.eks. miljøpolitikken. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til på forhånd at evaluere alle foranstaltningers konsekvenser for SMV og til om nødvendigt at gennemføre samråd med sektoren.

2.2.4. I visse sektorielle samrådsorganer (den europæiske sociale dialog) er SMV-sektoren stærkt repræsenteret. Det kunne overvejes at oprette en specifik social dialog for små og mellemstore virksomheder, som går på tværs af de sektorielle grænser, fordi de mindre virksomheders problemer er så specifikke.

2.2.5. I forbindelse med forberedelse af nye politiske foranstaltninger vedrørende SMV kunne Kommissionen åbne mulighed for nye former for samråd. Det kan f.eks. dreje sig om at gennemføre skriftlige høringer eller arrangere høringsmøder. Formålet skal være at inddrage de stærkest berørte parter i samrådet og at indsamle forskellige reaktioner, ikke mindst i denne heterogene sektor.

2.3. SMV og EU's udvidelse

2.3.1. Da EU's politik også skal gælde for ansøgerlandene, ville det være særdeles nyttigt at harmonisere indsamlingen af information. Regionsudvalget råder Kommissionen til at sørge for, at indsamlingen af strukturerede data om erhvervs livet i ansøgerlandene sker efter samme metode som i EU. Regionsudvalget tilråder desuden, at denne metode så vidt muligt også udbredes til andre lande.

2.3.2. Da det tredje flerårige program for SMV er åbnet for deltagere fra ni ansøgerlande, er det ønskeligt, at man nærmere undersøger de eventuelle muligheder for SMV'er fra disse lande og overvejer, om der er brug for yderligere initiativer. Således bliver det måske nødvendigt i disse lande at udvide SMV-sektorens adgang til finansiering og at træffe foranstaltninger til fremme af grænseoverskridende initiativer.

2.3.3. EU's udvidelse har ikke alene konsekvenser for ansøgerlandene og medlemsstaterne, men også for andre lande, særlig i Central- og Østeuropa. Regionsudvalget henstiller, at der i EU-foranstaltningerne over for disse lande lægges større vægt på de små og mellemstore virksomheder, så de selvstændigt erhvervsdrivende får en mere fremtrædende plads i den samfundsøkonomiske struktur og i samfundslivet som sådant.

2.3.4. På Det Europæiske Råds møde i Stockholm var der enighed om at inddrage ansøgerlandene mere aktivt i Lissabonstrategiens målsætninger og procedurer. I den forbindelse må det forventes, at Kommissionen evaluerer alle fremtidige SMV-initiativer med henblik på deres konsekvenser for ansøgerlandene, herunder specielt for SMV'erne i disse lande.

2.3.5. I SMV-politikken lægger Kommissionen særlig vægt på innovation, højteknologi og skabelse af nye arbejdspladser af høj kvalitet. Det gør den med rette, men man kan stille det spørgsmål, om ansøgerlandene med deres form for små og mellemstore virksomheder har potentiale og kapacitet til at drage nytte af de eksisterende EU-finansieringskilder. Tærsklen må lægges tilstrækkeligt lavt for disse lande. I den forbindelse bør man huske på, at også sektorer med et mere traditionelt image kan levere et væsentligt bidrag til økonomisk fornyelse.

2.3.6. I forbindelse med udvidelsen bør virksomhederne i ansøgerlandene og deres organisationer tilbydes instrumenter, der kan styrke samrådsøkonomien og den sociale dialog.

2.4. SMV og den regionale økonomi

2.4.1. Da virksomhederne ofte slår sig ned i geografiske klynger, har den videnbaserede økonomi konsekvenser for den regionale spredning af den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen. Det er derfor af stor betydning, at Kommissionen sørger for, at alle regioner kan få gavn af de erhvervspolitiske foranstaltninger i forbindelse med innovation og ny økonomi. Dette gælder også politikken til fremme af e-handel. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til om nødvendigt at anvende strukturfondene som instrument til at hjælpe de distancerede regioner med at forny deres økonomi.

2.4.2. De lokale og regionale myndigheder har et udmærket lokalkendskab og er derfor selvskrevne partnere i forbindelse med implementeringen af EU's erhvervs- og SMV-politik. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at evaluere EU-politikken (f.eks. SMV-handlingsplanen 2000-2006) i forhold til de lokale og regionale myndigheders politiske prioriteringer, eventuelt på dertil arrangerede seminarer.

2.4.3. Den åbne koordinationsmetodes styrke og effektivitet tager til, hvis alle berørte parter medvirker til at definere

indikatorerne. Dette gælder navnlig de lokale og regionale myndigheder. Det er af allerstørste betydning, at disse myndigheder er med til at udforme evalueringsinstrumenter, indikatorer og benchmarking-instrumenter.

2.4.4. Inden for uddannelse og undervisning må man være opmærksom på selvstændig virksomhed som en god beskæftigelsesmulighed for unge mennesker og på rådgivning for unge selvstændige, i hvilken forbindelse der skal tages hensyn til regionale subkulturer.

Bruxelles, den 14. november 2001.

Jos CHABERT
Formand for
Regionsudvalget
